

Standardy Ochrony Małoletnich w Nadleśnictwie Brzozów

Rozdział I. Przepisy ogólne.

§ 1.

1. Standardy Ochrony Małoletnich w Nadleśnictwie Brzozów (w dalszej treści opisane w skrócie jako „Standardy”) zostały opracowane w związku z obowiązkami nałożonymi ustawą z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.
2. Określają w szczególności:
  - 1) najważniejsze zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi, będącymi uczestnikami zajęć edukacyjnych a pracownikami Nadleśnictwa Brzozów, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich;
  - 2) zasady i procedurę podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego;
  - 3) zasady weryfikacji pracowników mających kontakt z małoletnimi.

§ 2.

Ilekróć w Standardach jest mowa o:

- 1) *Pracodawcy* - należy przez to rozumieć Nadleśnictwo Brzozów;
- 2) *Nadleśniczym* - należy przez to rozumieć Nadleśniczego Nadleśnictwa Brzozów;
- 3) *Pracownikowi* - należy przez to rozumieć osobę zatrudnioną u pracodawcy;
- 4) *Małoletnim / dziecku* - należy przez to rozumieć zgodnie z Kodeksem cywilnym osobę od urodzenia do ukończenia 18 roku życia, korzystającym z usług lub organizowanych zajęć przez Nadleśnictwo Brzozów;

- 5) *Krzywdzie małoletniego* - należy przez to rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę małoletniego przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika Nadleśnictwa Brzozów lub zagrożenie dobra małoletniego, w tym jego zaniedbywanie;
- 6) *Opiekunie małoletniego* - należy przez to rozumieć osobę uprawnioną do reprezentacji i stanowieniu o małoletnim, w szczególności jego przedstawiciela ustawowego;
- 7) *Przedstawicielu ustawowym* - należy przez to rozumieć rodzica bądź opiekuna posiadającego pełnię władzy rodzicielskiej lub opiekuna prawnego (osobę reprezentującą dziecko, ustanowioną przez sąd, w sytuacji, gdy rodzicom nie przysługuje władza rodzicielska lub gdy rodzice nie żyją);
- 8) *Osobie odpowiedzialnej za Standardy Ochrony Małoletnich* - należy przez to rozumieć osobę wyznaczoną przez Nadleśniczego do sprawowania nadzoru nad realizacją postanowień Standardów, a w przypadku jej nieobecności inną osobę wyznaczoną przez Nadleśniczego;
- 9) *Rejestrze* - należy przez to rozumieć Rejestr Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym.

Rozdział II.

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim, a pracownikami Nadleśnictwa Brzozów, w szczególności zachowania nieдозwolone wobec małoletnich.

§ 3.

1. Nadleśniczy Nadleśnictwa Brzozów jest odpowiedzialny za przygotowanie i wdrożenie Standardów w Nadleśnictwie Brzozów.
2. Osoba odpowiedzialna za standardy zapoznaje pracowników ze Standardami oraz odbiera od nich oświadczenia o zapoznaniu się z ich treścią. Wzór oświadczenia stanowi załącznik nr 1 do Standardów.

§ 4.

1. Naczelną zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez pracowników mających bezpośredni kontakt z małoletnimi jest działanie dla dobra dziecka, troski o jego bezpieczeństwo i w jego najlepszym interesie. Swoje zadania powinni wykonywać w sposób zapewniający poszanowanie praw osób trzecich, w szczególności praw dzieci, z szacunkiem oraz w sposób uprzejmy i kulturalny. Pracownicy czynią to w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych instytucji oraz swoich kompetencji.
2. Niedopuszczalne jest stosowanie wobec małoletnich jakichkolwiek form przemocy słownej, a tym bardziej fizycznej.
3. W stosunku do osób małoletnich nie wolno zachowywać się w sposób niestosowny (używania m.in.: wulgarnych słów, nieprzyzwoitych gestów i żartów, obraźliwych uwag).
4. Małoletniego należy traktować z empatią, szacunkiem z zachowaniem jego godności, potrzeb oraz intymności. Nie należy go lekceważyć, zawstydząć, upokarzać, obrażać, ani na niego krzyknąć.
5. Pracownicy Nadleśnictwa Brzozów są zobowiązani do utrzymywania profesjonalnej relacji z małoletnim i każdorazowego rozważenia, czy jego reakcja, komunikat bądź działanie wobec małoletniego są odpowiednie do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych małoletnich.
6. Małoletni ma prawo do prywatności. Odstąpienie od zasad poufności każdorazowo musi być uzasadnione, a małoletni o takim fakcie powinien być jak najszybciej poinformowany.
7. W przypadku konieczności rozmowy z małoletnim na osobności, pracownik powinien pozostawić uchylone drzwi bądź poprosić innego pracownika o uczestniczenie w rozmowie.

8. Pracownik zobowiązany jest do zachowania w poufności informacji uzyskanych w związku z pełnioną funkcją lub wykonywaną pracą, dotyczących zdrowia, potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, możliwości psychofizycznych, seksualności, orientacji seksualnej, pochodzenia rasowego lub etnicznego, poglądów politycznych, przekonań religijnych lub światopoglądów małoletnich.
9. Pracownikowi prowadzącemu edukację leśną zabrania się przyjmowania prezentów od małoletnich oraz ich opiekunów. Wyjątki stanowią drobne, okazjonalne gesty podziękowania, w formie kwiatów lub wytworów własnych (laurki, prace plastyczne, itp.).

§ 5.

1. Pracownicy mający bezpośredni kontakt z małoletnimi, powinni zwracać uwagę na niepokojące zachowania małoletnich, które mogą świadczyć o ich krzywdzeniu i powinni podjąć próbę kontaktu z małoletnim w przypadku powzięcia podejrzenia takiego krzywdzenia. Jeżeli małoletni próbuje nawiązać kontakt z pracownikiem, powinien on go wysłuchać i w miarę możliwości, uzyskać możliwie najpełniejszą informację o sytuacji małoletniego.
2. Pracownik, który ma świadomość, iż małoletni doznał jakiejś krzywdy np. znęcania fizycznego lub wykorzystania seksualnego, zobowiązany jest do zachowania szczególnej ostrożności w kontaktach z małoletnim, wykazując zrozumienie i wyczuwanie.
3. Pracownikowi nie wolno dotykać małoletniego w sposób, który mógłby zostać nieprawidłowo zinterpretowany. Jeśli w odczuciu pracownika, małoletni potrzebuje np. przytulenia, powinien mieć każdorazowo uzasadnienie zaistniałej sytuacji oraz swojego zachowania względem małoletniego.

§ 6.

1. Pracodawca przed nawiązaniem stosunku pracy z osobą mającą brać udział w zajęciach edukacyjnych z małoletnimi lub przed dopuszczeniem pracownika do innej działalności związanej z prowadzeniem zajęć edukacyjnych, sprawdza tę osobę w Rejestrze sprawców przestępstw na tle seksualnym.
2. Następnie osoba wymieniona w ust. 1:
  - 1) po uzyskaniu potwierdzenia z Krajowego Rejestru Karnego (dalej: KRK) przedkłada pracodawcy informację otrzymaną z KRK w zakresie wskazanym we wniosku, tj art. 21. ust. 3. ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz.U. z 2024 r. poz. 560);
  - 2) jeśli nie posiada potwierdzenia z Krajowego Rejestru Karnego, na czas do uzyskania potwierdzenia, składa pracodawcy oświadczenie, że nie była prawomocnie skazana za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, oraz przystępuje do procedury uzyskania informacji z Krajowego Rejestru Karnego;
  - 3) jeśli osoba wymieniona w ust. 1 posiada obywatelstwa innego państwa niż Polskie, lub zamieszkiwała w innych państwach niż Rzeczpospolita Polska, przedkłada pracodawcy informację z rejestru karnego tego państwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi;
  - 4) jeśli osoba wymieniona w ust. 1 przebywała dłuższy czas poza Polską, składa pracodawcy oświadczenie o państwie lub państwach, w których zamieszkiwała w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczpospolita Polska i państwo obywatelstwa oraz jednocześnie przedkłada pracodawcy lub innemu organizatorowi informację z rejestrów karnych tych państw

uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi;

- 5) jeżeli prawo państw wskazanych w punktach 3 i 4 nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, osoba przedkłada informację z rejestru karnego tego państwa;
  - 6) w przypadku gdy prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja nie przewiduje jej sporządzenia lub w danym państwie nie prowadzi się rejestru karnego, kandydat składa pracodawcy lub innemu organizatorowi oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie był prawomocnie skazany w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niego innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuścił się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.
3. Oświadczenia, o których mowa w ust. 2 składane są pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

4. Informacja z KRK oraz oświadczenia, o których mowa w ust. 2, pracodawca załącza do akt osobowych pracownika.

§ 7.

1. Pracownicy mający bezpośredni kontakt z małoletnimi, a zatrudnieni w Nadleśnictwie Brzozów przed dniem obowiązywania niniejszych Standardów, podlegają sprawdzeniu analogicznie jak osoby wymienione w § 6. Również przedkładają pracodawcy oświadczenia o niekaralności, a następnie informację z KRK w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego oraz oświadczenie o państwie lub państwach, w których zamieszkiwały w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczpospolita Polska i państwo obywatelstwa oraz przedkładają informację z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej związanej z kontaktami z małoletnimi.
2. Informacje oraz oświadczenia, o których mowa w ust. 1 załączane są do akt osobowych pracownika.
3. W przypadku powzięcia informacji o wszczęciu wobec pracownika prowadzącego zajęcia edukacyjne postępowania karnego o przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub przestępstwo przeciwko małoletniemu, Nadleśniczy niezwłocznie odsuwa takiego pracownika od wszelkich form kontaktu z małoletnimi.

§ 8.

Osoby, które nie przedłożyły potwierdzenia niekaralności z KRK lub zostały zweryfikowane negatywnie w Rejestrze sprawców przestępstw na tle seksualnym nie zostają dopuszczone do pracy z małoletnimi. Dotyczy to zarówno kandydatów do pracy jak i pracowników już zatrudnionych.

§ 9.

1. Zajęcia edukacyjne są grupowe i odbywają się w obecności wychowawcy / opiekuna / nauczyciela lub rodzica. Pracownik przeprowadzający zajęcia edukacyjne nie przebywa z małoletnim sam na sam.
2. Realizacja zajęć edukacyjnych nie wymaga korzystania z Internetu, mediów społecznościowych, komunikatorów internetowych. Organizator nie udostępnia sieci Wi-Fi.
3. Pracownicy przeprowadzający zajęcia edukacyjne nie mogą nawiązywać i utrzymywać kontaktów poza zawodowych z małoletnimi uczestnikami zajęć edukacyjnych, w szczególności nie mogą komunikować się za pomocą mediów społecznościowych lub komunikatorów internetowych.
4. Zabronione jest pozostawanie pod wpływem alkoholu lub środków odurzających przez pracownika prowadzącego zajęcia edukacyjne. Ponadto pracownik nie może proponować małoletniemu alkoholu, wyrobów tytoniowych i innych używek.
5. Nie akceptowany jest kontakt fizyczny pracownika przeprowadzającego zajęcia edukacyjne z małoletnimi inny niż przewidziany i wymagany w scenariuszu zajęć edukacyjnych, naruszający nietykalność fizyczną uczestnika.
6. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalny jest kontakt fizyczny pracownika prowadzącego zajęcia edukacyjne z małoletnim. Do sytuacji takich zaliczać można:
  - 1) pomoc małoletniemu niepełnosprawnemu w czynnościach higienicznych, spożywaniu posiłków, poruszaniu się, jeśli typ niepełnosprawności tego wymaga, a małoletni/jego opiekun wyrazi zgodę;
  - 2) udział w prawnie dopuszczalnych działaniach, w których kontakt taki jest rzeczą zwyczajną (zabawa, zawody sportowe itp.).

Rozdział III.

Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego.

§ 10.

1. Pracownicy Nadleśnictwa Brzozów prowadzący zajęcia z małoletnimi traktują każde dziecko równo bez względu na płeć, orientację seksualną, sprawność / niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd. Ponadto posiadają odpowiednią wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i objawy krzywdzenia dzieci.
2. W przypadku podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego pracownik Nadleśnictwa Brzozów ma obowiązek niezwłocznego poinformowania osoby odpowiedzialnej za Standardy o tym fakcie w formie ustnej, a także formie pisemnej, poprzez przedłożenie stosownej notatki służbowej.
3. Przekazanie informacji, o której mowa w ust. 2, powinno nastąpić jeszcze w tym samym dniu, w którym pracownik powziął podejrzenie lub informację. Jeżeli pracownik nie jest już obecny w danym dniu w Nadleśnictwie Brzozów, ma obowiązek przekazać informację telefonicznie.
4. Po przekazaniu informacji o której mowa w ust. 2 osoba odpowiedzialna za Standardy lub pracownik, który powziął informację o zagrożeniu powinien, w przypadku podejrzenia, że zdrowie lub życie dziecka jest zagrożone bądź grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu, niezwłocznie poinformować odpowiednie służby, tj.: policja, pogotowie ratunkowe, dzwoniąc pod numer alarmowy 112 lub 998 (pogotowie).
5. Czynności podjęte w ust. 4 należy udokumentować w formie notatki służbowej.

§ 11.

1. W przypadku gdy zgłoszono krzywdzenie małoletniego przez pracownika lub współpracownika Nadleśnictwa Brzozów, osoba ta zostaje natychmiast odsunięta od wszelkich form kontaktu z dziećmi (nie tylko z małoletnim pokrzywdzonym) do czasu wyjaśnienia sprawy.
2. Nadleśniczy na wniosek osoby odpowiedzialnej za Standardy powołuje Zespół (skład min. 3 osobowy), który stara się ustalić przebieg zdarzenia i potwierdzić ewentualne nieprawidłowości.
3. Zespół przeprowadza rozmowę z dzieckiem i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) dziecka, w szczególności jego opiekunami.
4. Zespół stara się ustalić także wpływ zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne małoletniego.
5. W skład Zespołu mogą być powołani prawnicy, psychologowie i inni specjaliści oraz niezwiązani ze sprawą pracownicy Nadleśnictwa Brzozów. Z przebiegu postępowania sporządza się protokół.
6. Nadleśniczy w zależności od ustalonej nieprawidłowości powiadamia o nich właściwe służby oraz rozważa rozwiązanie stosunku zatrudnienia z osobą, która dopuściła się krzywdzenia.
7. Nadleśniczy organizuje spotkanie / spotkania z rodzicami dziecka, którym przekazuje informację o zdarzeniu oraz o potrzebie / możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb.

§ 12.

1. W przypadku gdy zgłoszono krzywdzenie dziecka przez osobę trzecią (obcą, bądź spokrewnioną), osoba odpowiedzialna za Standardy w pierwszej kolejności informuje o krzywdzeniu opiekunów prawnych dziecka i ustala z nimi sposób postępowania.
2. Jeśli zgłoszenie dotyczy opiekunów prawnych dziecka, lub nie są oni zainteresowani pomocą dziecku, Nadleśniczy sporządza wniosek o wgląd

w sytuację rodziny, który kieruje do właściwego sądu rodzinnego lub wdraża procedurę wskazaną w § 9 ust. 4. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji podmiotów do których sprawa została przekazana. Osoba odpowiedzialna za Standardy dokumentuje podjęte czynności w formie notatki służbowej.

§ 13.

1. W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez inne dziecko podczas zajęć edukacyjnych lub innych opcji edukacji organizowanej przez Nadleśnictwo Brzozów (np. na zajęciach grupowych, czy aktywnościach na stoiskach), pracownik który powziął informację o zagrożeniu powinien poinformować o zdarzeniu opiekuna małoletniego obecnego podczas zajęć oraz osobę odpowiedzialną za Standardy.
2. Osoba odpowiedzialna za Standardy weryfikuje dalsze postępowanie opiekuna, a w przypadku powzięcia wiadomości o braku wdrożenia Procedur Ochrony Małoletnich obowiązujących w jego placówce, Nadleśniczy na wniosek osoby odpowiedzialnej za Standardy powołuje Zespół celem wyjaśnienia sprawy.
3. Zespół w składzie min. 3 osobowym, stara się ustalić przebieg zdarzenia i potwierdzić ewentualne nieprawidłowości.
4. W skład Zespołu mogą być powołani prawnicy, psychologowie i niezwiązani ze sprawą pracownicy Nadleśnictwa Brzozów.
5. Zespół przeprowadza rozmowę z dzieckiem podejrzewanym o krzywdzenie oraz z jego opiekunami, a także oddzielnie z dzieckiem poddawany krzywdzeniu i jego opiekunami.
6. Zespół przeprowadza także rozmowę z innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu.
7. W zależności od ustalonej nieprawidłowości Nadleśniczy powiadamia o nich właściwe służby.

8. Pracownik odpowiedzialny za Standardy organizuje spotkanie / spotkania z rodzicami / opiekunami małoletniego, krzywdzonego i krzywdzącego, którym przekazuje informacje o zdarzeniu, sposobach reakcji na zdarzenie (poinformowanie sądu rodzinnego, poinformowanie szkoły, poinformowanie rodziców małoletniego krzywdzącego) oraz o potrzebie / możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym w instytucjach do tego powołanych.
9. Z przebiegu postępowania sporządza się protokół.

§ 14.

1. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony osoby odpowiedzialnej za Standardy, wówczas interwencja prowadzona jest przez Nadleśniczego.
2. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony Nadleśniczego, wówczas osoba taka jest całkowicie wyłączona z procedury podejmowania interwencji.
3. W miarę możliwości do udziału w postępowaniu wyjaśniającym można zaangażować specjalistów, w szczególności psychologów i pedagogów, celem skorzystania z ich pomocy przy rozmowie z małoletnim o trudnych doświadczeniach.

Rozdział IV.

Zasady aktualizacji Standardów oraz zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za Standardy.

§ 15.

1. Niniejsze Standardy podlegają okresowej weryfikacji pod względem zgodności z obowiązującymi przepisami prawa oraz ocenie ich merytorycznej przydatności co najmniej raz na 2 lata.
2. Weryfikacja, o której mowa w ust. 1, dokonywana jest przez osobę odpowiedzialną za Standardy.

§ 16.

1. Do obowiązków osoby odpowiedzialnej za Standardy należy:
  - 1) monitorowanie realizacji i przestrzegania Standardów;
  - 2) reagowanie na sygnały naruszenia Standardów;
  - 3) prowadzenia rejestru zgłoszeń i proponowanych zmian Standardów;
  - 4) dokonywanie przeglądów i aktualizacji według potrzeb faktycznych i prawnych zapisów Standardów.
2. Pracownicy mogą przekazywać swoje uwagi, proponować zmiany względem uregulowań zawartych w Standardach do osoby odpowiedzialnej oraz zgłaszać incydenty naruszenia Standardów.
3. Wszelkie uwagi, proponowane zmiany i incydenty w zakresie naruszenia Standardów osoba odpowiedzialna przekazuje Nadleśniczemu.
4. Wszelkich zmian w Standardach dokonuje Nadleśniczy na wniosek osoby odpowiedzialnej za Standardy.
5. Dane osoby odpowiedzialnej za Standardy są podane do wiadomości i znajdują się na stronie Nadleśnictwa Brzozów w zakładce „kontakt” (imię, nazwisko, mail, telefon).

Rozdział V.

Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.

§ 17.

1. W Nadleśnictwie Brzozów prowadzony jest wewnętrzny rejestr ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.
2. Rejestr, o którym mowa w ust. 1 przechowywany jest przez osobę odpowiedzialną za Standardy w Nadleśnictwie Brzozów.

Rozdział VI.

Zasady udostępniania rodzicom i małoletnim Standardów do zapoznania się z nimi i ich stosowania.

§ 18.

1. Dokument „Standardy Ochrony Małoletnich” jest dokumentem ogólnodostępnym dla pracowników Nadleśnictwa Brzozów, małoletnich oraz ich opiekunów.
2. Dokument opublikowany jest na stronie internetowej Nadleśnictwa Brzozów, udostępniany przez osobę odpowiedzialną za Standardy oraz wywieszony w widocznym miejscu, gdzie prowadzone są zajęcia edukacyjne.
3. Pracownik, który prowadzi zajęcia edukacyjne, przekazuje opiekunom przy zapisach na zajęcia edukacyjne Standardy w formie pisemnej lub elektronicznej wraz ze skróconą wersją do zapoznania przez nich małoletnich. Skrócona wersja Standardów Ochrony Małoletnich stanowi załącznik nr 2 do niniejszych Standardów w wersji pełnej.
4. Wychowawca, opiekun mają obowiązek zapoznania małoletnich ze Standardami oraz omówienia ich w taki sposób, aby małoletni mogli je zrozumieć niezależnie od wieku i sprawności intelektualnej.
5. Opiekunowie małoletnich składają oświadczenia o zapoznaniu się ze Standardami. Wzór oświadczenia stanowi załącznik nr 3 do Standardów.
6. Podpisane oświadczenia o których mowa w ust. 5 przechowuje pracownik prowadzący zajęcia edukacyjne.

Rozdział VII.
Ochrona wizerunku małoletnich.

§ 19.

1. Fotografowanie i nagrywanie małoletnich biorących udział w zajęciach edukacyjnych i upublicznianie tych materiałów, wymaga pisemnej zgody rodzica lub opiekunów prawnych.
2. Pisemna zgoda, o której mowa w ust. 1 powinna zawierać informację gdzie będzie umieszczony wizerunek i w jakim kontekście będzie wykorzystywany.
3. Pracownicy Nadleśnictwa Brzozów mają zakaz utrwalania wizerunku małoletniego (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych.
4. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak: zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekuna na utrwalanie wizerunku małoletniego nie jest wymagana.
5. Pracownik prowadzący edukację zbiera i przechowuje zgody na rozpowszechnianie wizerunku małoletnich, informując, iż wyrażenie zgody jest dobrowolne, nie wpływa na uczęszczanie małoletniego do jednostki ani na udział w organizowanych wydarzeniach.

Rozdział VIII.
Postanowienia końcowe.

§ 20.

Ogłoszenie dokumentu następuje poprzez wywieszenie Standardów Ochrony Małoletnich w miejscu ogłoszeń dla pracowników oraz poprzez przesłanie tekstu drogą elektroniczną za pośrednictwem EZD, e-mail a także poprzez zamieszczenie na stronie internetowej.